

		danymi statystycznymi, umie zinterpretować EBM.	podaje ich wady i zalety, dla podanych danych szacuje ryzyko: oblicza ryzyko względne bezwzględne, iloraz szans oraz podaje interpretacje uzyskanych wyników.	
W 03	G.W3	Korzysta z danych statystycznych, interpretuje dane, wyprowadza wnioski, wytycza cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej w konkretnie opisanych sytuacjach.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np., zinterpretować podane dane, podać wnioski, określić cele nadzoru i kontroli epidemiologicznej.	CN
W 04	G.W4	Określa cele pierwotnej i wtórnej profilaktyki, umie skonstruować proste programy i zalecenia promocji zdrowia i właściwie dobrać do potrzeb zdiagnozowanych problemami epidemiologicznymi.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podaje i/ lub rozpoznaje przykłady profilaktyki pierwotnej i wtórnej; wyjaśnia znaczenie żywienia i stylu życia w profilaktyce i rozwoju chorób.	CN
W 05	G.W17	Zna zasady pracy z materiałem biologicznym i zakaźnym, zna higienę szpitalną i miejsca pracy, zna zasady higieny i wiedzy o utylizacji odpadów szpitalnych, zna epidemiologię chorób zakaźnych i przewlekłych, sposoby zapobiegania ich występowaniu na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę dochodzenia i nadzoru epidemiologicznego.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. określa przyczyny i skutki zakażeń szpitalnych, podaje zasady i etapy higienicznego mycia rąk oraz najczęściej popełniane błędy, zasady utylizacji odpadów szpitalnych; podaje zasady profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę nadzoru epidemiologicznego.	CN
U 01	G.U1	Korzysta z źródeł demograficznych (dane US, Demoskop GUS i inne bazy danych) pracuje z wykorzystaniem źródeł literaturowych.	Podczas pracy własnej i na zajęciach potrafi korzystać ze źródeł demograficznych i literaturowych, przedstawia referat, prezentacje na zadany temat.	CN
U 02	G.U2	Zbiera informacje na temat obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i przeprowadza wywiad środowiskowego narażenia na czynniki zaburzące zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.).	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiów pisemnych oraz na egzaminie potrafi wyjaśnić wskazane zagadnienie np. podać etiologię, czynniki ryzyka chorób zakaźnych, wyjaśnić znaczenie czynników zaburzające zdrowie (hałas, ekspozycja na toksyny, metale ciężkie, wibracje itp.). W czasie pracy na zajęciach / w grupach/wie jak zebrać odpowiednie informacje i potrafi przeprowadzić wywiad epidemiologiczny dla zadanego	CN

U 03	G.U3	Interpretuje miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności	problemu epidemiologicznego. Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie na podstawie danych potrafi obliczyć, porównać, zinterpretować miary częstości występowania chorób i niepełnosprawności	
U 04	G.U8	Przestrzega zasad higieny pracy by uniknąć popełnienia błędu medycznego oraz planuje działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania.	Podczas odpowiedzi ustnej, kartkówek i kolokwiiw pisemnych oraz na egzaminie potrafi określić zagrożenia na różnych stanowiskach pracy, w tym te związane z wykonywaniem zawodów medycznych, podaje zasady profilaktyki na różnych stanowiskach pracy. W czasie pracy na zajęciach /w grupach/ potrafi zaplanować działania profilaktyczne dla zadanego problemu zdrowotnego. Na ćwiczeniach praktycznych; potrafi przeprowadzić prawidłową procedurę mycia/dezynfekcji rąk	CN
** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM - ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK - samokształcenie, EL- E-learning.				
Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: Umiejętności:				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)				
1. Godziny kontaktowe:				30
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):				51
Sumaryczne obciążenie pracy studenta				81
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu				4,5
Uwagi				30
Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)				
Wykłady				
1.				
2.				
3.				

Obciążenie

Seminaria

- 1.
- 2.
- 3.

Ćwiczenia

1. Higiena i epidemiologia Definicje, cele, zadania. Determinanty zdrowia Zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. Mierniki zdrowia populacji. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
2. Typy badań epidemiologicznych. Wnioskowanie przyczynowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
3. Obliczanie wskaźników epidemiologicznych. Mierniki ryzyka i metody oceny ryzyka i ilorazu szans. Standaryzacja wskaźników. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
4. Epidemiologia chorób zakaźnych. Postępowanie w ognisku epidemii. Profilaktyka chorób zakaźnych. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
5. Zagrożenia zawodowe dla zdrowia (fizyczne, chemiczne, biologiczne); ocena ryzyka. Zagrożenia zdrowotne na wybranych stanowiskach pracy w ochronie zdrowia. Profilaktyka w ochronie zdrowia. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
6. Zakażenia szpitalne. Zasady higieny stanowiska pracy pracowników zawodów medycznych. Higiena rąk. Mycie i dezynfekcja rąk. Choroby brudnych rąk – ćwiczenia z wykorzystaniem lampy. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
7. Zasady higieny żywienia. Zapotrzebowanie energetyczne, podstawowa i ponadpodstawowa przemiana materii - obliczanie zapotrzebowania energetycznego studentów. Zaburzenia stanu odżywienia organizmu człowieka i ich wpływ na zdrowie. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
8. Styl życia i dieta – znaczenie w rozwoju i profilaktyce chorób. Samodzielne zdobywanie i stosowanie wiedzy z zakresu dietytyki, promocji zdrowia i profilaktyki chorób na podstawie piśmiennictwa – ćwiczenia z umiejętności korzystania z literatury fachowej. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
9. Higiena psychiczna: stres, jego źródła i sposoby eliminacji; higiena snu; uzależnienia. Choroby społeczne: nikotynizm, alkoholizm, narkomania (rozpoznawanie, skutki zdrowotne, leczenie i profilaktyka). (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
10. Znaczenie biologiczne wody. Niedobór wody na świecie – statystyka. Zanieczyszczenie wód – czynnik chorobotwórczy. Szkodliwość czynników biologicznych i chemicznych w ściekach. Uzdatnianie wody, wskaźniki stanu czystości wód - interpretacja wyników badań. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
11. Kolokwium. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
12. Czynniki wpływające na zdrowie w pomieszczeniach. Zespół chorego budynku i choroby związane z przebywaniem w budynkach. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
13. Profilaktyka i epidemiologia wybranych chorób niezakaźnych. Czynniki ryzyka tych chorób. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
14. Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona osobista pracowników. Choroby zawodowe. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)
15. Zajęcia umożliwiające indywidualne odrobienie zaległości spowodowanych absencją studenta. (2 godz. lekcyjne = 1h 30min)

Inne

- 1.
- 2.
- 3.

itd...

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Bonita R., Beaglehole R., Kjellstrom T. Basic Epidemiology. 2nd ed. Geneva: World Health Organization; 2006
2. Population Health: Concepts and Methods. – T. Kue Young 2004 Oxford University Press
3. Lippmann M (ed.). Environmental Toxicants – Human Exposures and Their Health Effects. 3rd ed. Hoboken: John Wiley & Sons, Inc.; 2009

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. European Centre for Disease Prevention and Control. Annual Epidemiological Report on Communicable Diseases in Europe 2010. Stockholm: ECDC; 2010
2. Epidemiology for Public Health Practice. – Robert H. Friis, Thomas Sellers, 2013, Jones & Bartlett Learning
3. Snashall D., Patel D (eds.) ABC of Occupational and Environmental Medicine. 2nd ed. London: BMJ Publishing Group; 2003

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Sala seminaryjna, rzutnik multimedialny

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Znajomość zrealizowanego programu statystyki medycznej oraz programu biochemii medycznej. Znajomość fizjologii człowieka i biologii medycznej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny).

Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.

Dopuszczenie do egzaminu - zaliczenie ćwiczeń

Zaliczenie ćwiczeń:

- Oceniana jest indywidualna aktywność, stosunek do przedmiotu i kadry dydaktycznej oraz kolegów.
- Ocena pozytywna z kolokwium i kartkówek.
- Obecność na wszystkich ćwiczeniach kierunkowych – nieklinicznych lub odrobienie zaległych zajęć z wyrównaniem wiedzy spowodowanej absencją na zajęciach (nie więcej niż 2).
- Przygotowanie i wygłoszenie przynajmniej 1 referatu /prezentacji/ na zadany temat.

Zaliczenie przedmiotu Higiena z Epidemiologia: pozytywny wynik egzaminu pisemnego, testowego składającego się z 60 pytań – ocena pozytywna to 60% poprawnych odpowiedzi.

Ocena:

Bardzo dobra (5,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): $\geq 4,75$
Ponad dobra (4,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 4,5 – 4,74
Dobra (4,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 4,4 - 4,0
Dość dobra (3,5)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), aktywność na zajęciach, średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 3,5 – 3,9
Dostateczna (3,0)	Obecność na wszystkich zajęciach lub ich odrobienie (nie więcej niż 2 nieobecności), średnia ważona z ocen cząstkowych: (m.in. kolokwium/kartkówek/referatu/-ów/ odpowiedzi ustnych): 3,0 – 3,4

Ocena:

Bardzo dobra (5,0)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej.
--------------------	--

	Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii. Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych. Wynik z testu $\geq 92\%$ poprawnych odpowiedzi
Ponad dobra (4,5)	WIEDZA OCZEKIWANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Swoboda w poruszaniu się w zagadnieniach higieny i epidemiologii. Wyprowadzanie wniosków i rozwiązań z danych źródłowych. Wynik z testu 86% - 91% poprawnych odpowiedzi
Dobra (4,0)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Wynik z testu 79% - 85% poprawnych odpowiedzi
Dość dobra (3,5)	WIEDZA WSKAZANA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Znajomość literatury uzupełniającej. Wynik z testu 71%-78% poprawnych odpowiedzi
Dostateczna (3,0)	WIEDZA KONIECZNA Znajomość zagadnień przedstawionych na ćwiczeniach. Znajomość wiedzy z podręczników literatury podstawowej. Wynik z testu 60%-70% poprawnych odpowiedzi

Nawa jednostki prowadzącej przedmiot:	Katedra i Zakład Higieny WL UMW	
Adres jednostki	ul. J. Mikulicza-Radeckiego 7, 50-345 Wrocław	
Nr telefonu	+48 71 784 1502	
E-mail	wl-10@umed.wroc.pl	

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. dr hab. Krystyna Pawlas
Nr telefonu	71 784 1501
E-mail	krystyna.pawlas@umed.wroc.pl

<i>Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia:</i>	<i>stopień/tytuł naukowy lub zawodowy</i>	<i>dziedzina naukowa</i>	<i>Wykonywany zawód</i>	<i>Forma prowadzenia zajęć</i>
Krystyna Pawlas	prof. dr hab. n. med.	nauki o zdrowiu	nauczyciel akademicki higienista	CN
Małgorzata Chowaniec	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN
Robert Susło	dr	nauki medyczne	Lekarz nauczyciel akademicki	CN
Karolina Czerwińska	lekarz	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN
Agata Kawalec	dr	nauki medyczne	Lekarz nauczyciel akademicki	CN
Anna Kawalec	dr	nauki medyczne	doktorant lekarz	CN

Jerzy Błaszczuk	dr hab.	nauki medyczne	Lekarz nauczyciel akademicki	CN
-----------------	---------	----------------	------------------------------------	----

Data opracowania sylabusu

28.05.2020

Sylabus opracował(a)

prof. dr hab Krystyna Pawlas

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

prof. dr hab Krystyna Pawlas

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodziekan ds. kształcenia w Języku Angielskim
prof. dr hab. Beata Sobięszczańska

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
KATEDRA I ZAKŁAD HIGIENY
kierownik
prof. dr hab. Krystyna Pawlas